

Warszawa, 13-03-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

XI.816.7.2023.JK

Pani
Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Edukacji Narodowej
ePUAP

Szanowna Pani Minister,

w nawiązaniu do pisma z dnia 17 lutego 2025 r. (znak: DKO-WOKO.021.2.2025.MK), uprzejmie dziękuję za przesłany Rzecznikowi Praw Obywatelskich projekt rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym. Rzecznik przyjmuje do wiadomości planowaną zmianę terminów składania wniosków o objęcie nauką języka mniejszości oraz oświadczeń o rezygnacji z nauki języka mniejszości, które zostaną określone w § 2 rozporządzenia MEN z dnia 18 sierpnia 2017 r.¹, na dzień 31 marca oraz 31 lipca (w przypadku osób rozpoczynających naukę w danej szkole lub przedszkolu) roku poprzedzającego rok szkolny, którego wniosek/oświadczenie dotyczy – jako pomocną ze względów organizacyjnych.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2737 ze zm.

Jednocześnie pragnę ponownie wskazać na potrzebę analizy i doprecyzowania przepisów ustawy o systemie oświaty² oraz ustawy - Prawo oświatowe³ w zakresie organizacji nauczania w szkołach, w których wszyscy uczniowie i uczennice są objęci obowiązkową nauką języka mniejszości.

Planowana zmiana przepisów rozporządzenia MEN z dnia 18 sierpnia 2017 r. nie rozwiązuje problemu niespójności przepisów regulujących szkolnictwo mniejszości. Uwagi przedstawione przez Rzecznika Praw Obywatelskich w wystąpieniu do Minister Edukacji z 2 września 2024 r. na temat obowiązujących przepisów regulujących organizację szkolnictwa dla mniejszości pozostają zatem aktualne⁴. Mniejszości nadal mierzą się z negatywnymi skutkami rozbieżności interpretacyjnych przepisów ustawy o systemie oświaty oraz ustawy - Prawo oświatowe.

W kontekście zbliżających się egzaminów maturalnych jako przykład warto przywołać sytuację zaobserwowaną w jednej ze szkół, w której wszyscy uczniowie i uczennice objęci są obowiązkową nauką języka mniejszości. Kilkoro maturzystów uczęszczających do tej szkoły zdecydowało się złożyć oświadczenie o rezygnacji z nauki języka mniejszości. Obowiązujące przepisy nie rozstrzygają jednak, jak rezygnacja ta wpływa na obowiązek przystąpienia do egzaminu maturalnego z języka mniejszości. Zgodnie z art. 44zdz ust. 2 ustawy o systemie oświaty, egzamin maturalny z języka mniejszości narodowej jest obowiązkowy dla absolwentów szkół lub oddziałów, w których język ten jest nauczany. Ustawa nie przewiduje zwolnienia z tego obowiązku w przypadku złożenia oświadczenia o rezygnacji z tego przedmiotu w szkole, w której we wszystkich oddziałach prowadzona jest nauka języka mniejszości. Ponadto, rozporządzenie MEN z 18 sierpnia 2017 r., które w § 2 przewiduje możliwość rezygnacji z nauki języka mniejszości, nie określa skutków wywoływanych złożeniem takiego oświadczenia. Powyższe prowadzi do istotnych problemów dla maturzystów i maturzystek oraz dyrektorów szkół, w których zgodnie ze statutem wszyscy uczniowie i uczennice są objęci obowiązkową nauką języka mniejszości. Kwestia ta wymaga niezwłocznego wyjaśnienia.

Z informacji przekazanej przez Ministra Edukacji w dniu 12 listopada 2024 r. (znak: DK-WIP.072.3.2024.IC) wynikało, że poruszone przez Rzecznika zagadnienia stały się

² Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.

⁴ XI.816.7.2023, dostęp <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-edukacja-mniejszosci-jezyk-regionalny-men-odpowiedz> [dostęp: 6.03.2025].

przedmiotem obrad Zespołu ds. Edukacji powołanego w ramach Komisji Wspólnej Rządu oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁵, zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o udzielenie Rzecznikowi informacji na temat aktualnego stanu prac prowadzonych w resorcie i w ww. Zespole ds. Edukacji dotyczących zmiany przepisów ustawy o systemie oświaty oraz ustawy - Prawo oświatowe, regulujących organizację nauki języka mniejszości w szkołach publicznych oraz powiadomienie, czy w toku działań analitycznych uwzględniane są stanowiska organizacji mniejszości i placówek realizujących aktualnie edukację dla mniejszości narodowych i etnicznych. W szczególności proszę o wskazanie, czy rozważano zmianę polegającą na uznaniu szkół dla mniejszości oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym jako odrębnych rodzajów szkół wymienionych w art. 2 pkt 2 ustawy - Prawo oświatowe.

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1264, ze zm.